

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Αθήνα 18-10-2021
ΑΠ: 293

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 19, 10432 ΑΘΗΝΑ
Τηλ/φαξ: 210 8834818, 210 8827017

ΠΡΟΣ

- 1) ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΓΕΙΑΣ
minister@moh.gov.gr
- 2) ΥΦΥΠΟΥΡΓΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
yfypourgos.zr@moh.gov.gr
- 3) ΚΕΣΥ
gram.kesy@moh.gov.gr

Θέμα: «Παρέμβαση του ΝΠΔΔ Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος ΣΚΛΕ σχετικά με τα κριτήρια άσκησης και εκπαίδευσης στην ψυχοθεραπεία»

Αξιότιμοι/ες κύριοι/ες ,

Ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και εκπροσωπεί επιστημονικά και επαγγελματικά τους 10000 Κοινωνικούς Λειτουργούς της Χώρας.

Στη χώρα μας οι Κοινωνικοί Λειτουργοί είναι εξειδικευμένοι κοινωνικοί επιστήμονες, απόφοιτοι των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας Αθήνας, Πάτρας και Ηρακλείου Κρήτης και Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης **(πλέον Πανεπιστημιακά Τμήματα ν.4521/2018 & ν.4610/2019)**.

Όλοι οι Κοινωνικοί Λειτουργοί της χώρας ασκούν το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού, σύμφωνα με τα κατοχυρωμένα επαγγελματικά τους δικαιώματα {Π.Δ. 50/89 & 23/92} τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, μετά την έκδοση Άδειας Ασκήσεως Επαγγέλματος και πλέον, σύμφωνα με τα άρθρα 78 & 110 του ν. 4488/2017 (Α'137), μετά τη Βεβαίωση Εγγραφής- Υποβολής Ετήσιας Δήλωσης Στοιχείων τους στον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ν.π.δ.δ.).

Με αφορμή το δημόσιο επιστημονικό διάλογο που έχει ανοίξει και αφορά τους επαγγελματικούς επιστημονικούς κλάδους που μπορούν να έχουν πρόσβαση στην άσκηση ψυχοθεραπευτικού έργου επισημαίνουμε την έλλειψη σαφούς νομοθετικού πλαισίου σχετικά με την εκπαίδευση που δίνει πρόσβαση στην άσκηση του ψυχοθεραπευτικού έργου που να συνάδει με ότι

ορίζεται από τα διεθνή και ευρωπαϊκά δεδομένα. Πέραν τούτων, έλλειψη νομοθεσίας υπάρχει και σε ότι αφορά τις προδιαγραφές εκπαίδευσης, πιστοποίησης και κατά συνέπεια απόκτησης τίτλου συμβούλου ψυχικής υγείας, όπου παρατηρείται το φαινόμενο να παρέχονται αντίστοιχες υπηρεσίες από άτομα που δεν έχουν ανάλογη εκπαίδευση σε προπτυχιακό επίπεδο.

Είναι φανερό ότι έχει δημιουργηθεί όλα αυτά τα χρόνια παρανόηση μεταξύ της αναγκαιότητας βελτίωσης προσωπικών ή επαγγελματικών δεξιοτήτων μέσω παρακολούθησης επιμορφώσεων και παροχής υπηρεσιών συμβούλου ψυχικής υγείας, όπου είναι προαπαιτούμενη η εκπαίδευση, η πρακτική άσκηση και η τήρηση άρχων δεοντολογίας.

Εξαιτίας της έλλειψης του ανωτέρω νομοθετικού πλαισίου καθώς και των προϋποθέσεων για την άσκηση ψυχοθεραπευτικού έργου και υπηρεσιών συμβούλου ψυχικής υγείας, παρατηρείται το φαινόμενο να δίδονται πιστοποιήσεις από ιδιωτικά κέντρα εκπαίδευσης χωρίς καθορισμένο πλαίσιο από την Πολιτεία προδιαγραφών εκπαίδευσης, εξέτασης και κατά συνέπεια τεκμηρίωσης του επαγγελματικού τίτλου. Αντίθετα, οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν πιστοποίηση ως εκπαιδευμένα μέλη από τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές και διεθνείς εταιρείες εκπαίδευσης στην ψυχοθεραπεία.

Μέσω της παρούσης επιστολής και κατόπιν επεξεργασίας του προαναφερόμενου θέματος στην ειδική θεσμική επιτροπή που έχει συσταθεί στον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (άρθρο 101/ ν.4488/2017), επιθυμούμε να σας γνωστοποιήσουμε και να σας καταθέσουμε υπόμνημα όσον αφορά:

A) τη συμπερίληψη του κλάδου των Κοινωνικών Λειτουργών μεταξύ των επαγγελματιών που πληρούν τις προϋποθέσεις εκπαίδευσης για την άσκηση ψυχοθεραπευτικού έργου και

B) τη δημιουργία νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τη διαδικασία εκπαίδευσης και απόκτησης επαγγελματικού τίτλου {πρόγραμμα σπουδών, πρακτική άσκηση, εποπτεία, εξέταση}

Οι βασικοί άξονες που τεκμηριώνουν το αίτημα αναλύονται ως ακολούθως:

- I. Επαγγελματικά δικαιώματα κοινωνικών λειτουργών.**
- II. Εκπαίδευση των κοινωνικών λειτουργών μέσω των ακαδημαϊκών προγραμμάτων σχολών Κοινωνικής Εργασίας ως μια ολιστική βιοψυχοκοινωνική ακαδημαϊκή κι εφαρμοσμένη επιστήμη.**
- III. Άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας σε υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και Άσκηση Ιδιωτικού Έργου.**
- IV. Διεθνείς πρακτικές του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας και συνεισφορά των Κοινωνικών Λειτουργών στη δημιουργία και στην περαιτέρω ανάπτυξη/εξέλιξη των ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων.**

I. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Σύμφωνα με τον ορισμό του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση IFSW (Παγκόσμια Ομοσπονδία Κοινωνικών Λειτουργών) και τη Γενική Συνέλευση του IASSW τον Ιούλιο του 2014: *"Η Κοινωνική Εργασία είναι εφαρμοσμένο επάγγελμα αλλά και ακαδημαϊκό πεδίο που προωθεί την κοινωνική αλλαγή και ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ενδυνάμωση και απελευθέρωση των ανθρώπων. Οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συλλογικής ευθύνης και του σεβασμού της διαφορετικότητας είναι κεντρικές στην κοινωνική εργασία, η οποία θεμελιώνεται από τις θεωρίες της κοινωνικής εργασίας, των κοινωνικών επιστημών, των ανθρωπιστικών επιστημών και τη γηγενή γνώση και συνδέει ανθρώπους και δομές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής αλλά και να ενισχύσει την ευημερία τους."*

Με δεδομένο ότι η ψυχοθεραπεία, ως εξειδίκευση στη θεραπευτική πρακτική, υιοθετεί κοινωνικά, κοινοτικά αλλά και οικολογικά μοντέλα παρεμβάσεων στο άτομο μέσα στο περιβάλλον του, αναγνωρίζοντας τις βιοψυχοκοινωνικές συνιστώσες που αλληλεπιδρούν στην ανθρώπινη οντότητα, οι κοινωνικοί λειτουργοί που δραστηριοποιούνται στην ψυχική υγεία, **(ΠΔ 50 του 1989 - ΦΕΚ 23 Α/ 26.01.1989 – άρθρο 1, παρ.3.γ, Επαγγελματικά Δικαιώματα)**, μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες **διαγνωστικού, συμβουλευτικού και θεραπευτικού χαρακτήρα σε άτομα, ομάδες και οικογένειες, τα οποία θεραπεύονται σε κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Θεραπευτήρια Ψυχικών Παθήσεων, Συμβουλευτικούς Σταθμούς κ.λπ.**

Εκτός της ανωτέρω διάταξης τα επαγγελματικά δικαιώματα των κοινωνικών λειτουργών ρυθμίζονται με τις παρακάτω διατάξεις:

- Νομοθετικό Διάταγμα «Περί του Θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργών» (Ν.Δ., αριθ. 4018/11-11-1959).
- Προεδρικό Διάταγμα «Καθορισμός επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (Π.Δ. 50, ΦΕΚ 23/τ. Α'/26-1-1989, σσ. 345-347).
- Προεδρικό Διάταγμα «Άσκηση του Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού» [Π.Δ., αριθ. 23 (2)/20-1-1992].

Τέλος, στο ΠΔ 23 του 1992 (ΦΕΚ 6_30.01.1992 – άρθρο 3), στα πλαίσια άσκησης του επαγγέλματος αποσαφηνίζεται ότι αυτές οι υπηρεσίες μπορούν να προσφερθούν και από κοινωνικούς λειτουργούς που δραστηριοποιούνται ως ελεύθεροι επαγγελματίες.

II. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΜΙΑ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΚΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

Η Κοινωνική εργασία ως επιστήμη, ανήκει στις εφαρμοσμένες ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Το θεωρητικό υπόβαθρο της Κοινωνικής εργασίας αποτελείται από γνώσεις για τον Άνθρωπο, το Περιβάλλον του και τη μεταξύ τους Σχέση Αλληλεπίδρασης. Οι γνώσεις αυτές αντλούνται αφενός από επιστήμες όπως η βιολογία, η ψυχολογία, η ψυχιατρική (ψυχοπαθολογία), η κοινωνιολογία, το δίκαιο, και αφετέρου από πιστοποιημένα διεθνώς επιστημονικά εργαλεία μεθοδολογίας, δεξιότητες και τεχνικές που έχουν αναπτυχθεί για την εφαρμογή της άσκησης της κοινωνικής εργασίας με στόχο τις ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στα άτομα, στις οικογένειες ή στις ομάδες.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί αποκτούν ήδη σε προπτυχιακό επίπεδο δεξιότητες σε τεχνικές και παρεμβάσεις με στόχο **την βιο-ψυχο-κοινωνική ανάπτυξη** και την **ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα**, την προσαρμογή και ανάπτυξη του ανθρώπου, τόσο ως άτομο, όσο και ως μέρος συστημάτων (οικογένεια, ομάδες, οργανισμούς, κοινότητες και θεσμούς), ενώ αναπόσπαστο κομμάτι για την απόκτηση των παραπάνω δεξιοτήτων αποτελεί η πρακτική τους άσκηση και η εποπτεία ή η κλινική εποπτεία -όπου απαιτείται-. ***Παρατίθενται συνοπτικά τα προγράμματα σπουδών που επιβεβαιώνουν τα προαναφερθέντα:***

- ✚ Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας - Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής: Ενδεικτικά -μεταξύ άλλων διδάσκονται μαθήματα όπως: Κοινωνική Εργασία με Άτομα, Αυτογνωσία Κοινωνικού Λειτουργού, Κοινωνική Εργασία σε καταστάσεις Κρίσης, Κοινωνική Εργασία στην Ψυχική Υγεία, Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια, Ανάλυση Συμπεριφοράς, Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία, Κλινική ψυχολογία και ψυχοπαθολογία ενηλίκων, Ψυχιατρική κ.α. και εξάμηνη πρακτική άσκηση και κλινική εποπτεία.
- ✚ Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας – Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: Ενδεικτικά -μεταξύ άλλων- διδάσκονται μαθήματα Ψυχοπαθολογίας, Κοινωνικής Εργασίας στην Ψυχική Υγεία, Κλινική Κοινωνική Εργασία (Τραύμα – Απώλεια – Πένθος), Κοινωνική Εργασία στις Εξαρτήσεις, Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες κ.ά. και έχει πρακτική άσκηση & κλινική εποπτεία από το 5ο εξάμηνο, ενώ το 8ο εξάμηνο αφιερώνεται εξ' ολοκλήρου σε αυτά.
- ✚ Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας - Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστημίου: Ενδεικτικά -μεταξύ άλλων- διδάσκονται μαθήματα Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας, Ψυχιατρικής, Κλινικής Ψυχολογίας και Ψυχοπαθολογίας, Συμβουλευτική Ενηλίκων στη Κοινωνική Εργασία, Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων, Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία κ.ά., ενώ κατά τη διάρκεια

του Ε, Ζ και Η εξαμήνου πραγματοποιούνται αντίστοιχα Πρακτική - Εργαστηριακή Άσκηση και Κλινική Εποπτεία.

- ✚ Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Κοινωνικής Εργασίας -Πανεπιστήμιο Πατρών: Ενδεικτικά -μεταξύ άλλων- διδάσκονται μαθήματα όπως: Συμβουλευτική οικογένειας στο πλαίσιο της κοινωνικής εργασίας, Εξαρτήσεις και Κοινωνική εργασία, Ψυχοπαθολογία παιδιού και εφήβου, Διαγνωστικές μέθοδοι με άτομα και ομάδες, Κοινωνική εργασία σε καταστάσεις ψυχολογικής κρίσης, κ.α. ενώ η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση της κατεύθυνσης Κοινωνικής εργασίας περιλαμβάνει 26 ώρες Άσκησης εβδομαδιαίως σε Κοινωνικές Υπηρεσίες καθώς και κλινική εποπτεία.

Από τα παραπάνω τεκμαίρεται ότι στη χώρα μας, στο πλαίσιο της βασικής εκπαίδευσης οι κοινωνικοί λειτουργοί εκπαιδεύονται και σε θέματα πρόληψης αλλά και παρέμβασης σχετικά με την ψυχική υγεία του ατόμου, της οικογένειας και της κοινότητας.

III. Άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας σε υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και Άσκηση Ιδιωτικού Έργου.

Στην Ελλάδα, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις τους:

- Παρεμβαίνουν σε ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών προβλημάτων, όπως: φτώχεια, περιπτώσεις κοινωνικού αποκλεισμού, ανεργία, έκπτωση λειτουργικότητας λόγω ψυχικής νόσου, περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, παραβατικότητα, διακρίσεις/ρατσισμός, κ.α.
- Εφαρμόζουν τις γνώσεις τους και τις μεθόδους τους σε διαφορετικούς τομείς, όπως: φορείς προστασίας του παιδιού & της οικογένειας, υπηρεσίες υγείας/ ψυχικής υγείας, σχολεία, φορείς της κοινότητας, κ.α.
- Παρέχουν υπηρεσίες σε: παιδιά, γονείς, ηλικιωμένους, αναπήρους, εξαρτημένους από ουσίες, φυλακισμένους, κοινωνικά αποκλεισμένα άτομα, πρόσφυγες, μετανάστες κ.ά.

Ιδιαίτερα στην **Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας / Ψυχικής Υγείας** ο Κοινωνικός Λειτουργός παρεμβαίνει στους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τη σωματική και ψυχική υγεία συμβάλλοντας όχι μόνο στη θεραπευτική αντιμετώπιση αλλά και στην μετα-παρακολούθηση.

Ιδιαίτερα:

- εκτιμά τους βιοψυχοκοινωνικούς παράγοντες της υγείας και της ποιότητας ζωής,
- εκτιμά τους προστατευτικούς παράγοντες και τους κινδύνους για τα άτομα, τις οικογένειες, τις ομάδες,

- ο παρέχει συμβουλευτικές / θεραπευτικές υπηρεσίες,
- ο εκπαιδεύει στους βιοψυχοκοινωνικούς παράγοντες της ασθένειας και στις στρατηγικές παρέμβασης και ενδυνάμωσης για την ψυχοκοινωνική προσαρμογή και ανάπτυξη δεξιοτήτων ανταπόκρισης,
- ο αναπτύσσει συνεργασίες με άλλους φορείς για στοχευμένες παρεμβάσεων.

Στους **Δημόσιους Φορείς Ψυχικής Υγείας** ο Κοινωνικός Λειτουργός κατέχει αναγνωρισμένα ενεργό και καίριο ρόλο ενώ αποτελεί αναπόσπαστο μέλος της Διεπιστημονικής Ομάδας. Στον **Ιδιωτικό Τομέα**, αντίστοιχα, οι κοινωνικοί λειτουργοί παρέχουν επί δεκαετίες συμβουλευτικές και ψυχοθεραπευτικές υπηρεσίες, έχοντας ολοκληρώσει προγράμματα αντίστοιχων εκπαιδεύσεων, αναγνωρισμένων -κατά τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα- ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων. Ως μέλη αυτών των επιστημονικών εταιριών ψυχοθεραπείας πιστοποιούνται ως θεραπευτές, με βάση τις ώρες εκπαίδευσης, προσωπικής θεραπείας, κλινικής πρακτικής και κλινικής εποπτείας. Αντίστοιχα, κοινωνικοί λειτουργοί παρέχουν υπηρεσίες ως επόπτες ή εκπαιδευτές ψυχοθεραπείας.

IV. Διεθνείς πρακτικές του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας και η συνεισφορά των Κοινωνικών Λειτουργών στη δημιουργία αλλά και στην περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη των ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων.

Στον ευρωπαϊκό χώρο αλλά και στην παγκόσμια επιστημονική κοινότητα η ψυχοθεραπεία ασκείται και από κοινωνικούς λειτουργούς. Σε χώρες όπως: οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, και άλλες - το πρόγραμμα σπουδών των κοινωνικών λειτουργών συμπεριλαμβάνει μαθήματα που τους δίνουν τις απαραίτητες βάσεις για περαιτέρω εξειδίκευση στην ψυχοθεραπεία και στην κλινική άσκηση, και επομένως οι κοινωνικοί λειτουργοί δικαιωματικά συμπεριλαμβάνονται στα επαγγέλματα τα οποία μπορούν να ασκούν ψυχοθεραπευτικό έργο.

Τέλος, αναφέρουμε **ενδεικτικά παραδείγματα συμβολής των κοινωνικών λειτουργών στην ψυχοθεραπεία είτε μέσω της δημιουργίας ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων είτε μέσω της ανάπτυξης ήδη υπαρχόντων μοντέλων:**

Η *αφηγηματική θεραπεία* δημιουργήθηκε από τους κοινωνικούς λειτουργούς Michael White και David Epston (Kelley & Smith, 2017). Η *επικεντρωμένη σε λύσεις θεραπεία* έχει δημιουργηθεί από τους κοινωνικούς λειτουργούς Steve de Shazer και Insoo Kim Berg (Lee, 2017). Στη *γνωσιακή συμπεριφοριστική προσέγγιση και θεραπεία*, σημαντική είναι η πρακτική και η ερευνητική συνεισφορά του κοινωνικού λειτουργού Bruce Thyer. Επίσης, ο κοινωνικός λειτουργός Ray J. Thomlison συνέβαλε στην εφαρμογή της συμπεριφοριστικής θεωρίας στην αντιμετώπιση συζυγικών προβλημάτων και φοβικών διαταραχών.

Ο κοινωνικός λειτουργός Richard Stuart συνεισέφερε στην ανάπτυξη της συμπεριφοριστικής

θεωρίας για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας, των συζυγικών προβλημάτων και της διαχείρισης του βάρους. Ο κοινωνικός λειτουργός Sheldon Rose συνέβαλε καθοριστικά σε θέματα *ομαδικής συμπεριφοριστικής θεραπείας* (Thomlison & Thomlison, 2017). Επιπρόσθετα, άξια αναφοράς είναι η συμβολή του κοινωνικού λειτουργού Zvi Gellis στην πρακτική και στην έρευνα της *θεραπείας επίλυσης προβλημάτων για ηλικιωμένα άτομα* (Gellis & Nezu, 2011). Εξαιρετικής σημασίας είναι η συνεισφορά της κοινωνικής λειτουργού Tammie Ronen (2007) στη γνωσιακή – συμπεριφοριστική θεραπεία με παιδιά και έφηβους.

Στην *ψυχοδυναμική προσέγγιση*, πολύ σημαντική είναι η συμβολή των κοινωνικών λειτουργών και ψυχαναλυτών James Robertson και Claire Winnicott. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η Claire Winnicott συνεισέφερε στην ανάπτυξη του περιβάλλοντος κρατήματος (holding environment) (Tosone, 2008). Ακόμη, η κοινωνική λειτουργός Florence Hollis (αργότερα μαζί με τη Mary Woods) ανέπτυξε την *ψυχοκοινωνική θεραπεία ως βασική μέθοδο παρέμβασης της κοινωνικής εργασίας* (Turner, 2015). Η κοινωνική λειτουργός Eda Goldstein συνέβαλε στην *ανάπτυξη της θεραπείας στο ψυχοδυναμικό/ψυχοκοινωνικό μοντέλο* με ιδιαίτερη έμφαση στην υποστηρικτική στο Εγώ παρέμβαση και στην τροποποιητική του Εγώ παρέμβαση (Δημοπούλου – Λαγωνίκα, 2015).

Στην *παρέμβαση σε καταστάσεις κρίσεων* (crisis intervention) εξέχουσα θέση κατέχουν το μοντέλο *θεραπείας σε καταστάσεις κρίσης της κοινωνικής λειτουργού Naomi Golan*, και το *μοντέλο των επτά σταδίων του κοινωνικού λειτουργού Albert Roberts* (Βεργέτη, 2009) ενώ ηγετική φυσιογνωμία στον τομέα της *παιγνιοθεραπείας* με παιδιά που έχουν βιώσει απώλεια, πένθος και τραύμα είναι η κοινωνική λειτουργός Nancy Boyd Webb (2015). Η συνεισφορά των κοινωνικών λειτουργών στην *οικογενειακή θεραπεία* είναι επίσης τεράστια με λαμπρά παραδείγματα όπως είναι η Virginia Satir, η Froma Walsh, η Peggy Papp, η Peggy Penn, η Monica McGoldrick (Bernal & Gómez – Arroyo, 2017) και η Lynn Hoffman (Kelley & Smith, 2017). Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι οι δύο μεγαλύτεροι φορείς πιστοποίησης ψυχοθεραπευτών στην Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Εταιρία Ψυχοθεραπείας (European Association for Psychotherapy) και η Ευρωπαϊκή Εταιρία Συμπεριφοριστικών και Γνωστικών Θεραπειών (European Association of Behavioural and Cognitive Therapies) δέχονται στα μητρώα τους κοινωνικούς λειτουργούς¹.

Σύμφωνα με την ανωτέρω επιχειρηματολογία και με δεδομένη την συνεισφορά του κλάδου των κοινωνικών λειτουργών στη βελτίωση ψυχικής υγείας ατόμων, ομάδων και οικογενειών, παρακαλούμε να δεχθείτε σε συνάντηση αντιπροσωπεία μελών του Δ/Σ και μελών της θεσμικής επιτροπής για την περαιτέρω ανάπτυξη των επιχειρημάτων μας και τη συμβολή μας σε έναν επικοινωνιακό διάλογο με σκοπό τη σύσταση ομάδας εργασίας **{με τη συμπερίληψη όλων των συναφών επιστημονικών κλάδων}** προκειμένου να κατατεθούν προτάσεις για τη δημιουργία

1. Σχετική βιβλιογραφία, αν χρειαστεί, μπορούμε να σας την αποστείλουμε.

θεσμικού πλαισίου που θα αφορά την εκπαίδευση και τα επαγγέλματα που μπορούν να παρέχουν ψυχοθεραπευτικό έργο στη χώρα μας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διασαφήνιση και συνεργασία.

